

דף הנחיות ודגשים לפעילות רחצה במהלך פעילויות חוץ (בריקה, פארק מים, ים)
למנהלי בתי ספר, למנהלי קייטנות ולאחראי פעילות

הרחצה בבריקה היא אחת מהפעילויות השכיחות לקראת הקיץ ולקראת סוף השנה, אך מידי שנה מתרחשות טביעות של ילדים במהלך פעילות זו. מתוך ניתוח אירועי הטביעה, ומתוך שיחה עם מנהלי בריכות, להלן עיקרי הדגשים שיסייעו למנהלי הקייטנות לבצע את הרחצה בדרך הטובה והבטוחה ביותר.

דף זה איננו מחליף את הנחיות חוזר מנכ"ל המעודכן לרחצה תשעה/4(ב), אלא מהווה תוספת בלבד.

1. **רישוי להפעלת בריכה:** לבריקה רישוי עסק כדין חתום ובתוקף מהרשות המקומית.
2. **אישור הורים:** קיים אישור הורים לרחצה בבריקה, בו כתוב אם הילד יודע \ לא יודע לשחות.
3. **סיור הכנה מקדים בשטח הבריקה:** מנהל הקייטנה יבצע סיור מכין לבריקה ויתדרך את המדריכים באופן בו תתנהל הרחצה בהתאם לנהלים המפורטים. כמו כן, במסגרת הסיור יפגש עם מנהל הבריקה ויסכם איתו את כלל הפרטים והארגון לרחצה.
4. **תגבור מצילים:** יש לבחון עם מנהל הבריקה תגבור מצילים במהלך הרחצה.

היום הראשון בקייטנה

5. **מבחן שחיה:** יתבצע לכל הקייטנים. את המבחן יבצע המציל כאשר בזמן הבוחן נמצא מדריך במים. בתום הבוחן תועבר למדריך רשימה של הקייטנים היודעים ושאינם יודעים לשחות.

הכנת הבריקה לקראת הרחצה וחלוקת הקבוצות למים

6. **הבריקה מחולקת** על ידי שרשראות מצופות לקטעים קטעים. כל קטע מוקצה לגילאים שונים ולאילו היודעים לשחות או שאינם יודעים, לפי העומק. את החלוקה מבצעים המורים מול המציל. החלוקה היא: רדודים, בינוני, עמוק.
7. ישנה הפרדה מוחלטת בין הילדים המתרחצים ובין שוחים אחרים השוהים בבריקה.
8. הילדים מחולקים לזוגות במים.
9. עומק המים נקבע לפי גובה ולא לפי הגיל, וילד שאיננו יודע לשחות לא יהיה במים העמוקים!
10. יש לדרוש במהלך הרחצה תגבור של מצילים.

מדינת ישראל משרד החינוך אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית

11. יש להיערך לארגון פעילות לילדים מחוץ לבריכה. פעילות זו מיועדת לאלו שלא נכנסים למים, להפגה ומנוחה לאחר הרחצה. שטחים אלו צריכים להיות מוצלים ויהיו בהם מתקני מים קרים לשתיה.

מהלך הרחצה

12. לפני כניסת הילדים לבריכה, יתדרך המורה את התלמידים בהוראות הבאות: איסור משחקי "הטבעות", דחיפות למים, ריצה לאורך שפת הבריכה וקפיצות למים. כמו כן, יקבעו מקום מפגש, סימנים מוסכמים במצב של מצוקה, איסור יציאה מהתחום המוגדר של המצופים, השמעות למציל ולמדריך במים.

13. כניסה למים: המורים יושיבו את הילדים על שפת הבריכה וידגישו בפניהם את כללי ההתנהגות במים. יחלקו אותם לזוגות וייתנו להם את האישור להיכנס פנימה לאט ובשקט.

14. מדריכים: המורים יתחלקו חלקם במים וחלקם מחוץ למים. במים יהיו עם התלמידים צמודים אליהם תוך שהם שולטים על כל התנהגות חריגה ומגיבים. המורים מחוץ לבריכה ילכו לאורך השפה וייצפו כלפי המים על התנהגות חריגה והרחצה בכלל מלמעלה. כמות המדריכים הדרושה מפורטת בנספח.

15. סימון מורים ומדריכים: אנשי הצוות יהיו מסומנים בחולצה וכובע בצבעים מוסכמים.

16. טיפול בילדים עם בעיות משמעת: ילדים שקופצים או חורגים בהתנהגותם, יש להוציא אותם מיד ולהושיבם בחוץ להירגע.

פעילות בטוחה ומוצלחת,

רותם זהבי, מנהל אגף בטיחות ארצי

נספחים

א. חישוב כמות מדריכים

ב. רשימת עזר – לבדיקת בטיחות לרחצה בבריכה

ג. רשימת עזר – לבדיקת בטיחות בפארק מים

ד. רשימת עזר – לבדיקת בטיחות רחצה בים

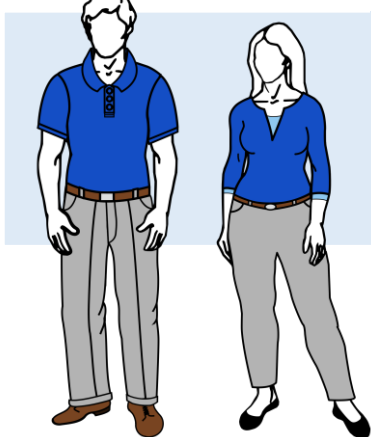
מדינת ישראל

משרד החינוך

אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית

נספח א' – חישוב כמות מדריכים

הנחיות לחישוב מלווים/מדריכים במהלך רחצה

בקייטנת יום המתקיימת בברכה או בחוף ים יש למנות מדריך אחד לכל 15 חניכים.

בכניסה למים, יחס המדריכים יהיה בהתאם לטבלה המפורטת מטה, בהתאם לסוג הפעילות (רחצה בים או בבריכה) ובהתאמה.

• הטבלאות מתוך חוזר פעילויות חוף:

רחצה בבריכה		רחצה בים		גיל התלמידים
מספר המלווים המזערי לכל קבוצה	מספר התלמידים בקבוצה	מספר המלווים המזערי לכל קבוצה	מספר התלמידים בקבוצה	
2	10	---	הרחצה אסורה	גן חובה
2	15	---	הרחצה אסורה	כיתות א'-ד'
2	15	2	15	כיתות ה'-ו'
2	15	2	15	כיתות ז'-ט'
2	20	2	20	כיתות י' ומעלה
2	קבוצת לימוד	2	קבוצת לימוד	חינוך מיוחד

נספח ב'

רשימת עזר – לבדיקת בטיחות לניהול רחצה בבריכה

מס"ד	תיאור נושא הבדיקה	יש/אין	הערות
<p>שם הבריכה: _____ יישוב: _____ תאריך הבדיקה: _____</p> <p>פרטי הקייטנה- סמל: _____ שם: _____ יישוב: _____</p>			
1.	האם קיים אחראי ומנהל פעילות?		שם: _____ נייד: _____
2.	האם למקום ישנו רישוי עסק בתוקף כנדרש, המפרט את אופי הפעילות?		
3.	האם למנהל הפעילות והקבוצה יש תיק פעילות הכולל: רשימות תלמידים, מלווים, הוראות חוזר המנכ"ל לרחצה? עותק רישוי עסק ואישורים מחייבים, דגשים לבטיחות?		
4.	האם קיימים אישורי הורים ופירוט שהם יודעים/לא יודעים לשחות?		
5.	האם ידועים למנהל בעיות רפואיות מיוחדות לתלמידים?		
6.	האם נעשתה פגישת תיאום עם מנהל אתר הרחצה? האם היא כללה הנחיות מפורטות, כולל סיור מקדים בשטח?		
7.	האם קיימים בבריכה מספר מצילים ומשגיחים כפי שרשומים ברישוי העסק?		
8.	האם המלווים/מורים/מדריכים/תלמידים קיבלו תדריך בטיחות מקדים לנוהל רחצה בהתאם לדרישות המשרד?		
9.	האם בקבוצה קיימים מפתח 2 מלווים על 15 תלמידים?		
10.	האם התלמידים חולקו לזוגות בתוך המים המשגיחים האחד על השני?		

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית

מס"ד	תיאור נושא הבדיקה	יש/אין	הערות
11	האם המורים/מלוויים/מדריכים עומדים על שפת הבריכה וחציים עומד בפנינות הבריכה במים וצופים בתלמידים?		
12	האם קיים ציוד עזרה ראשונה ומנהל הפעילות יודע את מקומו?		
13	האם הוגדר מקום מוצל לכינוס וזמני פעילות ומנוחה?		
14	האם הוגדר שטח רחצה לקבוצה המתרחצת יחד עם מנהל הבריכה/המציל?		
15	האם מתבצעים על ידי המורים/מלוויים/מדריכים ספירה והתפקדות לפני היציאה ואחרי כל יציאה מהמים?		
16	האם מוציאים מהמים תלמידים שמתוללים?		
17	האם יש מדריך משגיח בנקודת הריכוז וההצללה מחוץ למים?		
18	אחר.....		
19	אחר....		
20			

שם הבודק: _____
 נייד: _____

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית

נספח ג'

רשימת עזר – לבדיקת בטיחות בפארק מים

מס"ד	תיאור נושא הבדיקה	י/ש/אין	הערות
<p>שם הפארק: _____ יישוב: _____ תאריך הבדיקה: _____</p> <p>פרטי הקייטנה- סמל: _____ שם: _____ יישוב: _____</p>			
1.	האם קיים אחראי ומנהל פעילות לקבוצה?		שם: _____ נייד: _____
2.	האם למקום ישנו רישוי עסק בתוקף כנדרש המפרט את אופי הפעילות?		
	האם קיימים אישורי מהנדס למתקנים המעידים על כך שהמתקנים נבדקו אחת לשנה?		
3.	האם למנהל הפעילות והקבוצה יש תיק פעילות הכולל: רשימות תלמידים, מלווים, הוראות חוזר המנכ"ל לפארק מים? עותק רישוי עסק ואישורים מחייבים, דגשים לבטיחות?		
4.	האם קיימים אישורי הורים ופירוט שהם יודעים/לא יודעים לשחות?		
5.	האם ידועות למנהל בעיות רפואיות מיוחדות לתלמידים?		
6.	האם נעשתה פגישת תיאום עם מנהל אתר פארק מים? האם היא כללה הנחיות מפורטות, כולל סיור מקדים בשטח?		
7.	האם קיימים בפארק המים מספר מצילים ומשגיחים כפי שרשומים ברישוי העסק?		
8.	האם מנהל הפעילות מכיר את מגבלות הגיל לכל מתקן ומתקן והעביר זאת למורים המלווים, מדריכים ולתלמידים? (מגלשות מהירות, מגלשות איטיות, מגלשות אבובים, בריכת גלים, בריכה לפעוטות, בריכת מים עמוקים, מתקנים אחרים)		
9.	האם המלווים מורים מדריכים תלמידים קיבלו תדריך		

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית

מס"ד	תיאור נושא הבדיקה	יש/אין	הערות
	בטיחות מקדים לנוהל רחצה בהתאם לדרישות המשרד?		
10.	האם בקבוצה קיימים מפתח 2 מלווים על 15 תלמידים?		
11.	האם בכל מתקן גלישה ישנם לפחות שני משגיחים, האחד למעלה – משלח, והשני למטה – מקבל את הגולשים?		
12.	האם התלמידים חולקו לזוגות לכל מהלך הפעילות להשגחה האחד על השני?		
13.	האם המורים והמלווים צמודים לקבוצות שהם אחראים, וצופים ומשגיחים על פעילותם?		
14.	האם קיים ציוד עזרה ראשונה בפארק ומנהל הפעילות יודע את מקומו?		
15.	האם הוגדר מקום מרכזי לשליטה ופיקוח להתכנסות במצב חירום, מוצל ועם קשר טלפוני מים ומדריך אחראי? האם המורים המלווים והתלמידים מכירים נקודה זו?		
16.	האם מתבצעים על ידי המורים מלווים מדריכים ספירה והתפקדות בתחילת הפעילות וסיומה?		
17.	האם מוציאים מהמים ומהפעילות תלמידים שמשתוללים?		
18.	אחר...		
19.	אחר...		
20.	אחר...		

שם הבודק: _____

נייד: _____

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית

נספח ד'

רשימת עזר – לבדיקת בטיחות רחצה בים

• אסורה הרחצה בים התיכון – מותרת הרחצה בכנרת, בים סוף ובים המלח.

מס"ד	תיאור נושא הבדיקה	קיים/חסר	הערות
<p>ישוב: _____ חופים: _____ קייטנה: _____ סמל: _____</p> <p>תאריך: _____ בקר: _____ חתימה: _____</p>			
1.	האם קיים אחראי ומנהל פעילות?		
2.	האם החוף הוא מוכר כחוף מוכרז?		
3.	האם למנהל הפעילות והקבוצה יש תיק פעילות הכולל: רשימות תלמידים, מלווים, הוראות חוזר המנכ"ל לרחצה בים? דגשים לבטיחות?		
4.	האם קיימים אישורי הורים ופירוט שהם יודעים/לא ידעים לשחות?		
5.	האם ידועים למנהל בעיות רפואיות מיוחדות לתלמידים?		
6.	האם נעשתה פגישת תיאום עם מנהל החוף? האם היא כללה הנחיות מפורטות, כולל סיור מקדים בשטח?		
7.	האם נקבע אזור רחצה עם מנהל החוף והוא מסומן בחבל ומצופים?		
8.	האם קיימים בחוף מצילים?		
9.	האם המלווים מורים מדריכים תלמידים קיבלו תדריך בטיחות מקדים לנוהל רחצה בים וכללי התנהגות? האם קיימות הנחיות כתובות?		
10.	האם בקבוצה קיימים מפתח 2 מלווים על 15 תלמידים? מכיתה יי ומעלה 2 מלווים על 20 תלמידים?		
11.	האם התלמידים חולקו לזוגות לפעילות והם משגיחים האחד על השני?		
12.	האם המורים מלווים מדריכים עומדים על שפת המים וחציים עומד בתוך המים וצופים בתלמידים?		

מדינת ישראל
משרד החינוך
 אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית

מס"ד	תיאור נושא הבדיקה	קיים/חסר	הערות
13.	האם קיים ציוד עזרה ראשונה ומנהל הפעילות יודע את מקומו?		
14.	האם הוגדר מקום מוצל לריכוז וכינוס?		
15.	האם הוגדרו זמנים לרחצה וזמן מנוחה?		
16.	האם מתבצעים על ידי המורים מלווים מדריכים ספירה והתפקדות לפני הכניסה למים ואחרי כל יציאה מהמים?		
17.	האם מוצאים מהמים תלמידים שמשתוללים?		
18.	האם יש מדריך משגיח בנקודת הריכוז וההצללה מחוץ למים?		
19.	אחר.....		
20.	אחר.....		

